

Odbor za mednarodno trgovino

2015/2274(INI)

14.7.2016

MNENJE

Odbora za mednarodno trgovino

za Odbor za zunanje zadeve

o strategiji EU do Irana po jedrskem sporazumu
(2015/2274(INI))

Pripravljalna mnenja: Marietje Schaake

PA_NonLeg

POBUDE

Odbor za mednarodno trgovino poziva Odbor za zunanje zadeve kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje pobude:

1. želi spomniti, da sklep Sveta o odpravi vseh z jedrsko energijo povezanih sankcij zoper Islamsko republiko Iran na podlagi izvajanja obveznosti iz skupnega celovitega načrta ukrepanja omogoča ponovno sodelovanje z Iranom in bo ustvarila priložnosti in koristi za obe strani, saj bo zagotovila potencial za ponovno odprtje iranskega trga evropskim podjetjem; opozarja, da ima Iran številčno, sorazmerno visoko izobraženo in mlado prebivalstvo ter eno najbolj raznolikih sestav BDP v regiji, potrebuje naložbe in je potencialni trg za visoko kakovostno evropsko blago;
2. ugotavlja, da so se številne izjave Komisije in delegacije EU v Iranu – med katerimi je zadnja vključevala podpredsednico/visoko predstavnico in sedem komisarjev – osredotočile na trgovino in gospodarske vezi;
3. poudarja, da utegneta biti trgovina in obnovljen dostop do svetovnega trgovinskega sistema, temelječega na pravilih, način za odpravo osamitve Irana ter da bi lahko bila trgovina pomembno orodje za okrepitev političnega dialoga in spodbuditev sodelovanja med državami v regiji, da bi se tako povečali regionalni razvoj, zaposlenost in stabilnost v širši regiji;
4. poziva k usklajenosti med trgovinsko politiko EU in načeli energetske politike EU ter verjame, da morajo biti vsi trenutni in prihodnji projekti in naložbe EU v Iranu popolnoma v skladu z dolgoročnimi cilji EU glede razogljičenja;
5. je zaskrbljen zaradi visoke stopnje korupcije in sankcij za izogibanje trgovini, ki so povzročile porast sive ekonomije in ogrožajo evropske naložbe; zato poudarja, da se je v Iranu treba boriti proti korupciji, povečati preglednost ter razviti dejanski zasebni sektor in tržno gospodarstvo;
6. želi spomniti, da trgovinska politika EU prispeva k varstvu in spodbujanju vrednot, ki jih zagovarja Unija; poudarja, da morajo morebitno obnovitev trgovinskih vezi med EU in Iranom pospremiti precejšnje izboljšave na področju spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v Iranu, pa tudi delovnih, socialnih in okoljskih mednarodnih standardov; meni, da je oprijemljiv napredek na teh področjih izjemno pomemben za obnovitev poslovnih in naložbenih vezi, s čimer bi se izboljšali življenjski pogoji in blaginja Irancev; želi spomniti, da je Iran podpisnik Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah ter Konvencije o otrokovih pravicah, ter ga poziva, naj dosledneje izpolnjuje svoje mednarodne obveznosti;
7. ugotavlja, da je 70 % iranskega gospodarstva pod nadzorom države, kar bi utegnilo povzročiti težave za evropska podjetja v tej državi, in da bi povečan obseg trgovine lahko okrepil ekonomsko, vojaško in politično moč nekaterih neizvoljenih posameznikov; poziva Komisijo, naj dve leti po odpravi sankcij predloži poročilo o morebitnih ovirah za evropska podjetja v Iranu in o učinku, ki bi ga lahko ti trgovinski odnosi imeli v Iranu; poudarja, da je pomembno, da Iran razvije okolje, ki bo omogočalo mednarodne naložbe, in da to naredi v skladu s priporočili Projektne skupine

za finančno ukrepanje na področju pranja denarja (FATF);

8. poudarja, da se Iran sooča s številnimi okoljskimi vprašanji, tudi pomanjkanjem vode in degradacijo tal, in da bi morala EU z izkoriščanjem polnega potenciala poslovnega sodelovanja sodelovati z Iranom, da bi okrepila varstvo okolja in spodbudila okoljsko trajnostni razvoj;
9. ugotavlja, je sedanji mandat EU za pogajanja o sporazumu o trgovini in sodelovanju z Iranom zastarel; poziva EU, naj preuči možnost ponovnega začetka pogovorov za pristop Irana k Svetovni trgovinski organizaciji (STO), saj bi članstvo v njej dodatno liberaliziralo gospodarstvo Irana, to pa bi spodbudilo gospodarsko rast, vključilo državo v svetovni sistem, temelječ na pravilih, zagotovilo mehanizem za podporo potrebnim reformam v Iranu ter zagotovilo odgovornost te države glede mednarodnih obveznosti; poudarja tudi, kako pomembno je za Iran, da razvije gospodarske in trgovinske odnose z regionalnimi akterji ob ustreznem upoštevanju predpisov STO, da bi oblikoval enoten gospodarski in trgovinski blok; poudarja, da lahko EU zagotovi svoje strokovno znanje in podporo za razvoj in vzpostavitev tega regionalnega dialoga; poziva Komisijo, naj razišče možnosti za okrepitev trgovinskih in naložbenih vezi, da bi se tako Iran približal predpisom STO, Komisija pa bi zaščitila evropske naložbe; poudarja, da bi formalni pogajalski okvir EU omogočil uporabo celotnega vpliva največjega povezanega trga in gospodarskega bloka ter vzpostavitev foruma za izmenjavo in dialog;
10. meni, da Iran kljub temu, da so bile z evropskimi podjetji podpisane številne pogodbe, ni zmožen izpolniti svojih obveznosti zaradi pomanjkanja likvidnosti, kar pomeni, da je proces odpiranja Irana ujet v začaran krog;
11. izpostavlja, da jedrski dogovor ne vpliva na nekatere sankcije ZDA, ki bodo ostale v veljavi, zlasti sankcije v zvezi s kršitvami človekovih pravic, podpiranjem terorizma in testiranjem balističnih raket; obžaluje, da še vedno veljavne sankcije ZDA omejujejo politični prostor EU, evropskim podjetjem, ki poslujejo z ameriškimi podjetji, pa onemogočajo poslovanje v Iranu; meni, da je neprimerno, da bi bila EU odvisna od vlade ZDA v smislu pravne varnosti in predvidljivosti, ter poziva Komisijo in ESZD, naj nadaljujeta dialog in sodelovanje z ZDA, tudi z odobritvijo začasnih oprostitev, dokler ne bo dosežen dogovor o stalni rešitvi;
12. meni, da je treba zaradi pravne negotovosti pri naložbah v Iranu, ki je posledica ekstrateritorialnih zakonov ZDA in dejstva, da se transakcije opravljajo v dolarjih, spremeniti pristop k trgovanju z Iranom; poziva, naj bo valuta pri transakcijah z Iranom euro, da bi tako oblastem ZDA preprečili nalaganje kazni, kot so jih v preteklosti naložile nekaterim evropskim bankam;
13. je seznanjen, da želi EU diverzificirati energetske vire in da je Iran eden ključnih akterjev na mednarodnem trgu z energijo, zato podpira nadaljnje sodelovanje z Iranom na tem področju; spodbuja izvoz nafte in plina iz Irana v Evropo ter okrepljeno sodelovanje pri razvoju novih tehnoloških rešitev, obnovljivih virov energije in energetske učinkovitosti;
14. poudarja potencial odprtega in varnega interneta v Iranu za digitalno gospodarstvo; ponovno poziva k učinkovitemu režimu za nadzor evropskega izvoza, s katerim bi preprečili zlorabo blaga in tehnologij z dvojno rabo za kršitve človekovih pravic in proti

EU;

15. ugotavlja, da je učinkovito izvajanje smernic za družbeno odgovornost gospodarskih družb nujno, če želimo, da bodo imeli tesnejši trgovinski odnosi med EU in Iranom pozitiven učinek na celotno iransko družbo;
16. poziva, naj se posebna pozornost nameni vlogi malih in srednjih podjetij iz EU in Irana pri krepitvi trgovinskih odnosov;
17. poudarja zlasti potrebo po rasti v Iranu, ki bo uravnotežena po spolu in vključujoča; poziva, naj se posebna pozornost nameni vlogi žensk v Iranu, ki se soočajo s pravno diskriminacijo, ter evropskim ženskam, ki obiskujejo Iran in bi jih lahko od potovanja v to državo odvrnila zahteva po nošenju verskih simbolov.

**IZID KONČNEGA GLASOVANJA
V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE**

Datum sprejetja	14.7.2016
Izid končnega glasovanja	+: 25 -: 4 0: 4
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	William (earl) Dartmouthski, Laima Liucija Andrikiienė, Maria Arena, Karoline Graswander-Hainz, Yannick Jadot, Ska Keller, Jude Kirton-Darling, Alexander Graf Lambsdorff, Bernd Lange, Emmanuel Maurel, Anne-Marie Mineur, Sorin Moisă, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Inmaculada Rodríguez-Piñero Fernández, Marietje Schaake, Helmut Scholz, Joachim Schuster, Joachim Starbatty, Iuliu Winkler, Jan Zahradil
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Reimer Böge, Victor Boştinaru, Klaus Buchner, Gabriel Mato, Bolesław G. Piecha, Pedro Silva Pereira, Ramon Tremosa i Balcells, Wim van de Camp, Jarosław Wałęsa, Pablo Zalba Bidegain
Namestniki (člen 200(2)), navzoči pri končnem glasovanju	Mara Bizzotto, Bernd Kölmel, Jozo Radoš, Dariusz Rosati, Mylène Troszczynski